

ΦΡΟΝΤΙΔΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN

Αριθμός Φύλλου 8^ο
Σεπτέμβριος /
Νοέμβριος 2016

Για την ολοκλήρωση του έργου κάνε και εσύ μια κίνηση Φροντίδας στο:

9011 405 459

ή μπες στο www.frodida.gr

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΧΟΣ
«...Υπάρχουν μόνο στόχοι. Επιτεύξιμοι.»

Το πρώτο που παρατηρείς, όταν ξεκινάει να μιλάει ο Γιώργος, είναι η σπίθα της σιγουριάς στο επίμονο και σταθερό του βλέμμα. Είναι 22 χρονών και προσδοκά να κάνει την Ελλάδα περήφανη, γιατί όλους τους άλλους στο κοντινό του περιβάλλον τους έχει ήδη κάνει: την οικογένειά του, τους φίλους του, τον προπονητή του, την ομάδα του, την πόλη του. Είναι στην παγκόσμια κατάταξη της επιτραπέζιας αντισφαίρισης, 8ος στους νέους και 45ος στους άνδρες.

συνέχεια στη σελίδα 2

Ο μουσικός αυτοσχεδιασμός σε παιδιά με αυτισμό

Η μουσική είναι προσιτή σε όλους. Έτσι κλείσαμε την τελευταία φορά και έτσι ξεκινάμε.

Το θέμα αφορά τον μουσικό αυτοσχεδιασμό σε παιδιά με αυτισμό. Τί είναι; Ποια η επίδρασή του και κατά πόσο μπορεί να βοηθήσει ένα παιδί; Οι απαντήσεις ενδιαφέρουν όλους μας και τα αποτελέσματα αφορούν στα παιδιά μας.

συνέχεια στη σελίδα 4

EDITORIAL

σελίδα 2

Πως να αντιμετωπίσετε την επιθετική συμπεριφορά των παιδιών

Πολλά παιδιά έχουν επιθετική συμπεριφορά, γεγονός που φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ενοχλητικό για τους γονείς.

Σε αυτό το άρθρο με την συμβολή του Δημήτρη Μπούκουρα, Κλινικός Ψυχολόγος – Ψυχοθεραπευτής, θα σταθούμε ιδιαίτερα στο είδος της επιθετικής συμπεριφοράς των παιδιών

συνέχεια στη σελίδα 5

Αυτισμός: Τι είναι, τι τον προκαλεί, θεραπεύεται;

Τα συμπτώματα του αυτισμού παρουσιάζονται για πρώτη φορά πριν την ηλικία των 3 ετών, αλλά δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις, που οι γονείς αδυνατούν να τα αναγνωρίσουν έγκαιρα και να ζητήσουν την βοήθεια ενός ειδικού. Ακόμη όμως και αν ο αυτισμός αντιμετωπιστεί από πολύ μικρή ηλικία, αυτό δεν σημαίνει πως είναι πάντοτε δυνατή η αντιμετώπισή του.

συνέχεια στη σελίδα 6

Γεμίζοντας το παντοπωλείο μας

σελίδα 8

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Πόσο ισχυρός θα ήταν ο κόσμος μας, ΑΝ...

Πόσο ισχυρός θα ήταν ο κόσμος μας, ΑΝ εμπνεόμασταν λίγο από τα παιδιά, ΑΝ ξεχνάγαμε τους ρόλους μας προσωρινά, ΑΝ θυμόμασταν μαζί τους και βιώναμε ξανά ότι:

Κάθε φορά που μας έλεγαν μία αληθινή «συγγνώμη» οι μεγάλοι, εμείς αιφνιδιαζόμασταν και γινόμασταν καλύτεροι!

Μας άρεσε να νιώθουμε σημαντικοί, ακόμα κι όταν μέσα μας ξέραμε ότι δεν ήμασταν, με τα μέτρα των μεγάλων!

Νιώθαμε στις αισθήσεις μας, κυριολεκτικά, την ουσία ανθρώπων που συμπαθούσαμε και θαυμάζαμε!

Μαθαίναμε μόνο από αυτούς, στον μεγάλο μικρόκοσμό μας!

Νιώθαμε την δοτική ανθρώπινη επαφή με όλο μας το «είναι», γιατί είχε αξία και σημασία!

Κατανοούσαμε πρώτοι και αγνά, αντί να απαιτούμε να μας κατανοήσουν!

...

Και μετά από αυτό, ας αναρωτηθούμε:

Θα αντέχαμε ΑΝ είχαμε περισσότερη επαφή; Ίσως ναι!

Πόσο ισχυρός θα ήταν ο κόσμος μας, ΑΝ μεγαλώναμε παιδιά με αυτοπεποίθηση, που ξέρουν ότι αξίζουν, ότι είναι μοναδικά και σπουδαία, που δεν φοβούνται να πάρουν ρίσκα και να δοκιμάσουν τα φτερά τους!

Πόσο ισχυρός θα ήταν ο κόσμος μας, ΑΝ τα παιδιά που μεγαλώνουμε θα μπορούσαν να σκεφτούν ελεύθερα, απελευθερωμένα από τον φόβο, που τους προξενούμε, από δική μας ανεπάρκεια!

Πόσο πιο ισχυρός θα ήταν ο κόσμος μας, ΑΝ τα παιδιά είχαν έναν σύμμαχο, όπως στα παιχνίδια τους; Αν είχαν έναν υπερασπιστή;

Κάθε παιδί αξίζει έναν υπερασπιστή, έναν ενήλικα που δεν θα τα παρατήσει ποτέ, που καταλαβαίνει την δύναμη της επαφής και επιμένει να γίνουν, μεγαλώνοντας, τα καλύτερα που μπορούν!

Ο Πρόεδρος
Βασιλόπουλος Διονύσιος
d.vasilopoulos@frodida.gr

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΧΘΗΣ

«...Υπάρχουν μόνο στόχοι. Επιτεύξιμοι.»

Συνέντευξη: Ειρήνη Λίτινα

Το πρώτο που παρατηρείς, όταν ξεκινάει να μιλάει ο Γιώργος, είναι η σπίθα της σιγουριάς στο επίμονο και σταθερό του βλέμμα. Τον ενδιαφέρει να αποδώσει με απόλυτη ακρίβεια τις σκέψεις του και είναι ταυτόχρονα απαιτητικός αλλά και σεμνός. Το διαπιστώνεις ακόμα και στον τόνο της φωνής του, αν και συχνά «σπάει» την ροή, για να χαμογελάσει και να κάνει χιούμορ.

Είναι 22 χρονών και προσδοκά να κάνει την Ελλάδα περήφανη, γιατί όλους τους άλλους στο κοντινό του περιβάλλον τους έχει ήδη κάνει: την οικογένειά του, τους φίλους του, τον προπονητή του, την ομάδα του, την πόλη του. Ο Γιώργος Μουχθής είναι στην **παγκόσμια κατάταξη της επιτραπέζιας αντισφαίρισης 8^{ος} στους νέους και 45^{ος} στους άνδρες**. Είναι για **6 συνεχόμενες χρονιές**- από το 2010 έως και σήμερα - **χρυσός Πρωταθλητής Ελλάδος** στο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα της ΕΑΟΜ ΑΜΕΑ στην επιτραπέζια αντισφαίριση. Επιπροσθέτως απέσπασε ήδη **χρυσό μετάλλιο στο ομαδικό IWAS World Junior Games στο Stoke του Λονδίνου το 2014** - Παγκόσμιο Πρωτάθλημα νέων κάτω των 23 ετών - συν το αντίστοιχο **ασημένιο στο ατομικό**.

Γιώργο, ποια ήταν τα πρώτα σου βήματα στον αθλητισμό και συγκεκριμένα στο πινγκ - πονγκ;

Ξεκίνησα σχεδόν τυχαία. Όταν πήγαινα στο Δημοτικό, μάθαινα κιθάρα στο ωδείο της ΧΑΝ στην Νίκαια. Κάτω ακριβώς από το ωδείο υπήρχε μια μικρή αίθουσα με δύο τραπέζια πινγκ - πονγκ. Μετά την κιθάρα πήγαινα στο μικρό παραθυράκι της αίθουσας και κοίταζα. Δεν ξεκόλλαγα από το τζάμι, μέχρι να έρθει η μητέρα μου να με πάρει. Έβλεπα πινγκ - πονγκ. Στην Έκτη Δημοτικού ξεκίνησα να παίζω, ήταν για μένα παιχνίδι, ούτε καν άθλημα. Σιγά - σιγά το αγάπησα. Στην Β' Γυμνασίου πήρα μεταγραφή σε αθλητικό Γυμνάσιο στον Πειραιά, όπου μπορούσα, εκτός από τα κανονικά μαθήματα, να κάνω και αθλητικά. Εκείνη ήταν η εποχή που από την ΧΑΝ πήγα στον Ολυμπιακό.

Αργότερα, στη Α' Λυκείου έκανα την επέμβαση στο κεφάλι μου για τον όγκο που υπήρχε, γιατί οι μέθοδοι θεραπείας που ακολουθούσα δεν τον είχαν καταπολεμήσει. Το χειρουργείο ήταν μεγάλο και παρουσιάστηκε επιπλοκή. Εξελίχθηκε σε ισχαιμικό εγκεφαλικό και ημιπληγία... Ξαφνικά σταμάτησα να είμαι αρτιμελής.

Πως το αποφάσισες να επιμένεις και να συνεχίσεις να ασχολείσαι, παρά τα προβλήματα υγείας που προέκυψαν;

Εκείνη την εποχή γνώρισα τον προπονητή μου, τον Χρόνη Πολίτη, που μου έδειξε ότι είναι παραολυμπιακό άθλημα. Μου είπε ότι μπορεί να ασχοληθεί μαζί μου και να με βοηθήσει. Έτσι, σιγά - σιγά ξεκίνησα σαν ΑΜΕΑ στον Πανελλήνιο Αθλητικό Σύλλογο Κινητικά Αναπήρων και πήγα σε ειδικό λύκειο, ώστε να έχω άμεση πρόσβαση στον

Σύλλογο που ήταν ακριβώς δίπλα. Εκεί γνώρισα το κομμάτι του αθλητισμού και εντάχθηκα σε αυτό. Από τότε έβαλα ψηλά τον πήχη και οι στόχοι πια είναι άλλοι. Τώρα οι προπονήσεις μου είναι 11 κατά μέσο όρο την εβδομάδα, συν τους αγώνες τα Σαββατοκύριακα. Η απόφασή μου να συνεχίσω στηρίχτηκε καθαρά στην απόφασή μου να ακολουθήσω τον δρόμο που μου έδειξε ο προπονητής μου και ήταν καθαρά θέμα εμπιστοσύνης.

Ποια ήταν τα εμπόδια που αντιμετώπισες στην απόφασή σου αυτή;

Τα εμπόδια βρισκόταν μέσα μου! Έπρεπε να καταλάβω πρώτα την έννοια του αθλητισμού και του πρωταθλητισμού αμέσως μετά. Έπρεπε να ξεπεράσω την αδράνεια, να καταργήσω τις αναστολές μου, τους φόβους μου. Έπειτα, υπήρχε και υπάρχει μια αλήθεια που με πονάει και έπρεπε να την αποδεχτώ.

Τα ωραία λόγια σε ποιόν δεν αρέσουνε; Όταν όμως δεν είναι αληθινά, στο βάθος φαίνεται ότι λέγονται από λύπηση! Στην αρχή, όταν πρωτοεμφανίστηκε το πρόβλημά μου, οι άνθρωποι δίσταζαν να ασχοληθούν μαζί μου. Αυτό από μόνο του ήταν ένα τεράστιο εμπόδιο που έπρεπε να το αντιμετωπίσω. Αντίθετα, όταν δούλεψε μαζί μου ο προπονητής μου και φάνηκαν τα αποτελέσματα, αποδείχτηκε ότι η σωστή δουλειά ανταμείβεται!

Τι είναι αυτό που κάνει τους ανθρώπους να ξεπερνάνε τους φόβους τους, μέσα από την δική σου διαδρομή;

...Αστειεύεσαι; Εδώ δεν έχω ξεπεράσει τους δικούς μου φόβους... Πως μπορώ να μιλήσω γενικότερα; **Το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι δεν τα παρατάω, μοχθώ, σκυλιάζω στην κυριολεξία...** Το λεξιλόγιό μου, βλέπεις, είναι τόσο απόλυτο!

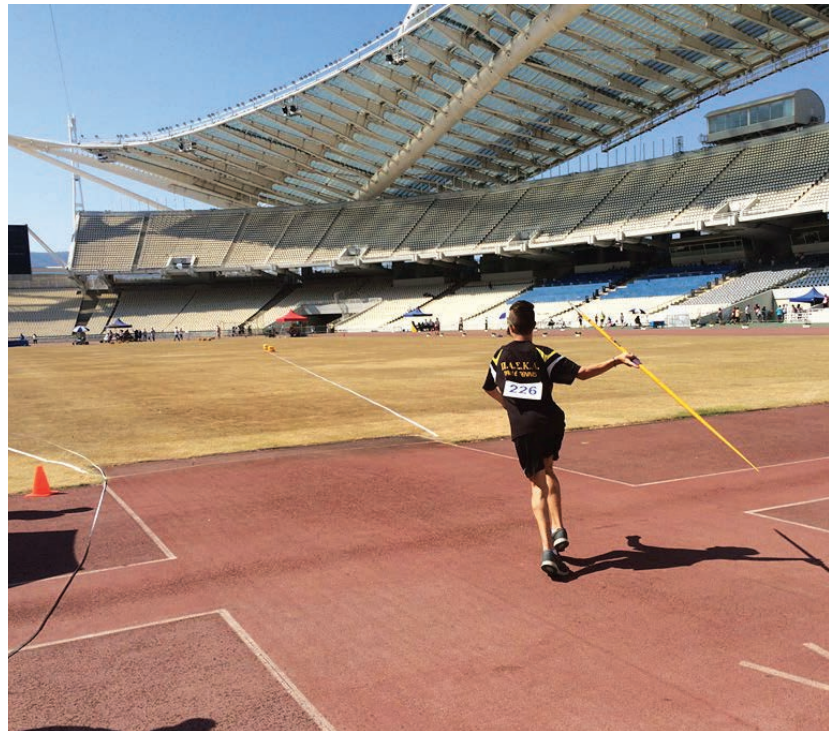
Δες και κάτι άλλο, πολύ βασικό... Όταν συνειδητοποιήσα ότι με λυπόταν, το εκμεταλλεύομαι. Στο σχολείο ήταν όλοι ανεκτικοί μαζί μου, τους προκαλούσα την λύπηση. Τώρα το βρίσκω τραγικό! **Αυτό που έμαθα είναι ότι θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τους ΑΜΕΑ στα ίσια!** Στο ειδικό σχολείο, ας πούμε, είχαν όλοι ίση αντιμετώπιση. Τυχαίνει και κάνω συζητήσεις γι αυτό το θέμα. **Αυτό, νομίζω, είναι το πιο σοβαρό: όλοι ίσοι είμαστε!** Όταν βλέπεις ότι οι άνθρωποι δεν το καταλαβαίνουν αυτό, εγώ προσωπικά δεν ασχολούμαι, ξέρω ήδη ότι έχουν κενά μέσα τους. Όταν όμως η συζήτηση γίνεται εποικοδομητική, μετά παίρνεις πολύ εσωτερική δύναμη να συνεχίσεις. Ένα μεγάλο ρητό στην ψυχολογία λέει ότι ακόμα και τον Φρόντ να έχεις, αν δεν θέλεις, δεν πρόκειται να βοηθηθείς.

Το μυαλό κυριαρχεί στο σώμα, όπως μας αποδεικνύεις κάθε μέρα. Πως γίνεται αυτό;

Το πιο βασικό είναι να αποδεχτείς αυτό που έχεις. Είναι, λοιπόν, τρία τα στάδια. Πρώτα κλαίς τη μοίρα σου, το γνωστό «γιατί σ' εμένα». Μετά συμβιβάζεσαι, λες «οκ, θα μπορούσε και χειρότερα». Τέλος το αποδέχεσαι. Τι θέλω να πω: το σημαντικό είναι να το αποδεχτείς. Θα μπορούσε να συμβεί σε κάθε έναν. Όμως, βγαίνουμε έξω, συνεχίζουμε. Αν μπορώ κάθε μέρα να γίνομαι λίγο καλύτερος, μετά από μέρες η αλλαγή θα είναι μεγάλη.

Ποιο το στοίχημα με τον εαυτό σου;

Στοιχήματα δεν υπάρχουν! Υπάρχουν μόνο στόχοι. Επιτεύξιμοι.

Αν με ρωτάς το όνειρό μου, είναι να παίξω στην Εθνική ομάδα στους αρτιμελείς. Το πιγκ - πονγκ είναι το μοναδικό άθλημα παγκοσμίως, που ένας με κινητική αναπηρία μπορεί να ανταγωνιστεί έναν αρτιμελή.

Τί θα ήθελες για το άμεσο μέλλον; Ποιά τα πλάνα σου;

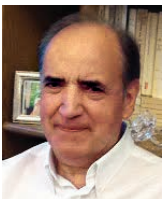
Το όνειρό μου στο είπα. **Αυτό που θέλω είναι να γίνω το νούμερο 1 του κόσμου!** Αυτό με ωθεί να στοχεύω ακόμα πιο ψηλά και ακόμα πιο ψηλά!

Όμως, από την θέση που τώρα είμαι οφείλω να ευχαριστήσω τους ανθρώπους που με στηρίζουν... Την οικογένειά μου αρχικά, μετά τον προπονητή μου τον Χρόνη Πολίτση -που νιώθω σαν οικογένειά μου-, το προπονητικό μου team, επίσης, ευχαριστώ πολύ την «Φροντίδα»- που με στηρίζει από τα πρώτα μου αθλητικά βήματα- και ιδιαίτερος τον Πρόεδρό της Διονύση Βασιλόπουλο, - τους χορηγούς στην προσπάθειά μου, τον «Ανεμο», δηλαδή τον κύριο Σάββα Χανίδη και τον Θάνο Χανίδη, στην «Solar Energy» τον κύριο Κωστή Μπουλογιάννη... Τον ΠΣΑΠ και ιδιαίτερος τον κύριο Δημόπουλο για την χορηγία του στο camp της Σλοβενίας. Επίσης τον Αθλητικό Όμιλο «Κάλλιστος» ΟΑΚΑ, για την δυνατότητα που μου έδωσε να γυμνάζομαι στις εγκαταστάσεις του....

Ποιο είναι το μήνυμα, Γιώργο, που στέλνεις στα παιδιά με ειδικές ικανότητες;

Το σημαντικό βήμα σε κάθε ΑΜΕΑ είναι τα τρία στάδια της αποδοχής, που ανέφερα παραπάνω. Όταν συμβεί κάτι τέτοιο σε κάποιον άνθρωπο, σε συνδυασμό με την αποκατάσταση, η αποδοχή είναι το κυριότερο. Και μετά: αθλητισμός, αθλητισμός, αθλητισμός...

Ο Γιώργος Μουχθής, προκειμένου να ανεβάσει τις επιδόσεις του και να γίνει καλύτερος στο αγαπημένο του άθλημα, δεν διστάζει να προπονηθεί, όποτε μπορεί, και σε άλλα αθλήματα. Στο τέλος του Ιουλίου πηγαίνει στο Λάσκο της Σλοβενίας σε ένα camp για επιλέκτους! Τα καλύτερα, Γιώργο, έρχονται!

Πως να αντιμετωπίσετε την επιθετική συμπεριφορά των παιδιών

Δημήτρης Μπούκουρας

Κλινικός Ψυχολόγος

Πολλά παιδιά έχουν επιθετική συμπεριφορά, γεγονός που φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ενοχλητικό για τους γονείς.

Το πιο συνηθισμένο είναι όταν ενοχλούν τα άλλα παιδιά. Στα πρώτα τους βήματα, για να αποκτήσουν φίλους σχεδόν όλα τα παιδιά χτυπούν άλλους. Στην πραγματικότητα, βέβαια, το να χτυπούν άλλους είναι ένας από τους τρόπους με τους οποίους τα παιδιά μαθαίνουν να προσαρμόζονται στην συντροφιά άλλων παιδιών. Αν παρακολουθήσουμε μια ομάδα παιδιών της προσχολικής ηλικίας, θα δούμε ότι 2 ή 3 παιδιά παίζουν ήρεμα μαζί, μετά τσακώνονται, κτυπούν το ένα, το άλλο, μετά σκορπούν για να παίξουν μόνοι τους και τέλος ξανασιμύουν για να παίξουν μαζί. Στη σχολική, βέβαια, ηλικία θα υπάρξουν και μερικοί τσακωμοί με σκοπό κυρίως να δοκιμάσει τη δύναμη του και να τη δοκιμάσει εναντίον των άλλων.

Επιθετική συμπεριφορά

Κάπου- κάπου συναντάμε κάποιο παιδί που φαίνεται να έχει σκοπό του να βασανίζει τα άλλα παιδιά. Ένα τέτοιο παιδί μπορεί να εκφράζει, με το μόνο τρόπο που ξέρει, την αντιπάθεια και τη δυστυχία του στις σχέσεις με τα άλλα παιδιά ή τους γονείς του. Έστω κι αν η επιθετική συμπεριφορά μπορεί να προσφέρει στο παιδί μια στιγμιαία ανακούφιση από το θυμό που έχει κλεισμένο μέσα του, στο βάθος της ψυχής του, όμως, αισθάνεται ότι είναι κακό, όταν συνεχώς κτυπά άλλους. Αυτό το συναίσθημα γίνεται πολύ πιο οξύ, όταν κτυπά ένα από τους γονείς του, για την αγάπη του οποίου νοιώθει μεγάλη ανάγκη. Θέλει να βοηθηθεί να μάθει να συμπεριφέρεται μ' ένα κοινωνικά αποδεκτό τρόπο και να έχει την επιδοκιμασία των άλλων. Για να πετύχει αυτό το πράγμα ένα παιδί πρέπει να έχει δίπλα τους γονείς και άλλους ενήλικες, οι οποίοι χωρίς να είναι αυστηροί, θα βρίσκονται πάντοτε στο πλευρό της δικής του συνειδησης. Λύση: Το να βρούμε το καλύτερο τρόπο σ' ένα τέτοιο πρόβλημα δεν είναι καθόλου εύκολο πράγμα. Βλέποντας ένα παιδί να κτυπά το άλλο, αμέσως ο ενήλικας αντιδρά κτυπώντας εκείνο που κτύπησε πρώτο. Αυτή όμως η αντίδραση μπορεί να ενισχύσει το παιδί να είναι πιο επιθετικό και να επιβεβαιώσει το αίσθημα του ότι είναι αδιόρθωτα κακό. Παράλληλα, όταν βλέπει το γονιό του να χτυπά, το παιδί μπορεί να νοιώσει, ότι είναι σωστό να χτυπάει κι αυτό. Τελικά εκείνο που επιτυγχάνεται είναι η σύγχυση.

Εκτόνωση

Συχνά είναι πρακτικά χρήσιμο να προμηθεύσουμε το παιδί με διεξόδους σαν το σφυρί, τα καρφιά, την πλαστελίνη, τον αθλητισμό, το κολύμπι, τον στίβο, το τένις, τον χορό κ.λ.π έτσι, ώστε οι δραστηριότητες αυτές να του δίνουν την ευκαιρία να εκτονώνεται και να εκφράζει τα επιθετικά του συναισθήματα μ' έναν τρόπο, που μπορεί να αποσπάσει την εilikρινή επιδοκιμασία των γονιών του. Μπορεί ακόμα το παιδί να χρειάζεται μια ευκαιρία να εκφράζει με λόγια, παρά με έργα το θυμό του ή την επιθετικότητα, αλλά τότε πρέπει να γνωρίζει πως δεν θα τιμωρηθεί όταν λέει με ειλικρίνεια όλα όσα αισθάνεται.

Άσχημο λεξιλόγιο:

Οι περισσότεροι γονείς έχουν πολλές φορές ταραχτεί όταν ακούνε από τα χείλια ενός μικρού παιδιού λέξεις χυδαίες γύρω από το σεξ. Τα παιδιά από την άλλη μεριά ευχαριστούνται όταν πειραματίζονται με λέξεις αυτού του είδους. Πολύ συχνά τις χρησιμοποιούν μόνο και μόνο για να δημιουργήσουν εντύπωση. Όταν όμως οι ενήλικες δεν δίνουν σημασία, τότε χάνουν και τα παιδιά το ενδιαφέρον τους γι' αυτό το παιχνίδι. Άλλωστε, ένα παιδί βρίσκει πως ένα τέτοιο πράγμα είναι ένας εύκολος και βολικός τρόπος, για να ενοχλήσει τους γονείς του ή άλλους ενήλικες, και να προσελκύσει το ενδιαφέρον τους.

Όταν δείξουν στο παιδί, ότι αυτές οι λέξεις δεν είναι καινούργιες για εμάς και ότι τις έχουμε ξανακούσει, τότε σταδιακά τις απομακρύνουν και δεν τις χρησιμοποιούν.

Ήρεμα παιδιά

Ας δούμε τώρα μερικά παιδιά, τα οποία ενώ μεγαλώνουν πολύ ήρεμα στο σπίτι, αντιμετωπίζουν προβλήματα, όταν πάνε στο σχολείο, όποτε θα πρέπει να συναναστραφούν άλλα παιδιά. Στη φάση αυτή θα πρέπει να υποτάξουν τις επιθυμίες τους στο τι ενδιαφέρει και τους άλλους και θα πρέπει να βρίσκουν ικανοποίηση αποτελώντας μέλη μιας ομάδας.

Καταπιεσμένα παιδιά

Το παιδί όμως που τιμωρήθηκε πολύ ή καταπιεσθηκε από τους γονείς του ή που δεν έχουν τεθεί τα όρια ή που δεν έχει καλές σχέσεις με τα αδέρφια του, τότε θα δυσκολευτεί να προσαρμοστεί στο ομαδικό πνεύμα. Είναι ενδεχόμενο να μεταφέρει τους ανταγωνισμούς που ζει μέσα στο σπίτι και στην σχολική τάξη. Όταν αυτά τα παιδιά έχουν να αντιμετωπίσουν κάποιους είδους ήττα, ή να παίξουν δευτερεύοντα ρόλο σε σύγκριση μ' ένα άλλο παιδί, συχνά ανακουφίζονται από τα πληγωμένα τους συναισθήματα με το να κάνουν τον παλικαρά, με σκοπό να πείσουν τον εαυτό τους ότι σε κάτι είναι καλύτεροι από οποιοδήποτε άλλο.

“Δίνω- παίρνω”

Ακριβώς όπως το παιδί που παίζει τον παλικαρά έτσι κι ο μαθητής που ξεγελά τους άλλους στα παιχνίδια, μπορεί να προσπαθεί να αντισταθμίσει τα συναισθήματα της κατωτερότητας με το να ξεπερνά τους συντρόφους του με τίμια ή ανόητα κόλπα. Παρόμοια συμπεράσματα παρουσιάζεται σε παιδιά που στο οικογενειακό τους περιβάλλον δεν έμαθαν τους κανόνες μιας ανταλλαγής “δίνω- παίρνω”. Αντίποδας όμως, ενός επιθετικού παιδιού, για το οποίο έχουν ειπωθεί και γραφτεί τόσα πολλά, είναι ακριβώς ο αντίθετος του τύπος, που παρουσιάζει κι αυτός τις δικές του δυσκολίες. Ένα παιδί δειλό, παθητικό, που κρύβει συχνά τις εσωτερικές του συγκρούσεις πίσω από τη μάσκα της καλοσύνης και της γενναιοψυχίας. Αρνείται να υπερασπιστεί τον εαυτό του, μπορεί να φεύγει κάθε φορά που άλλα παιδιά το κτυπούν, είναι πολλές φορές κλαψιάρικο και φοβάται να εκφράσει την επιθετικότητα του μ' ένα τρόπο ευθύ.

Το δειλό παιδί

Όταν ένα δειλό παιδί βρίσκεται ανάμεσα σ' άλλα παιδιά, νοιώθει ανασφάλεια, που μπορεί να πηγάζει είτε από το γεγονός, ότι έχει καταπιεστεί προηγούμενα από γονείς πολύ αυταρχικούς, είτε από το γεγονός, ότι οι γονείς του ήταν υπερπροστατευτικοί, ώστε δεν μπόρεσε να διεκδικήσει τα προσωπικά του δικαιώματα. Ένα τέτοιο παιδί, στην πραγματικότητα δεν στερείται την ικανότητα για να εκφράσει εχθρότητα ή επιθετικότητα, αλλά έχει μάθει να φοβάται τόσο τα δικά του επιθετικά συναισθήματα που δεν τολμά να τα εκδηλώσει. Για να κερδίσει ένα τέτοιο παιδί την αυτοπεποίθησή του, χρειάζεται χρόνος και προσπάθεια. Χρειάζεται βοήθεια για να βρει την ικανότητα μέσα από τις δραστηριότητες του και τις δεξιότητες του. Αφού φοβάται το συναγωνισμό, μπορεί να παίξει μόνο του για λίγο. Οι γονείς πρέπει να ενισχύουν το παιδί να ασχολείται με κάποια δραστηριότητα, να ενισχύουν τις θετικές του προσπάθειες, ώστε σταδιακά να μπορέσει να νοιώσει αρκετή ασφάλεια και να δοκιμάσει να παίξει και με άλλα παιδιά. Η συνεργασία των γονέων με το παιδί στο παιχνίδι είναι ένα θετικό στοιχείο αλλά και χρήσιμο. Μ' όλα αυτά σιγά σιγά αποκτά την αυτοπεποίθηση που χρειάζεται για να γίνει δημιουργικό στην ζωηράδα του και να πάρει τη θέση του στην ομάδα.

“Ο μουσικός αυτοσχεδιασμός σε παιδιά με αυτισμό”

Εκεί που τελειώνει η ισχύς των λέξεων , αρχίζει αυτή της μουσικής. (Richard Wagner)

Γράφει η
Μαρία Κουτσοθόδωρου
mariakoutsoth@gmail.com

Καθηγήτρια Μουσικής
(Δασκάλα Μουσικοκινητικής Αγωγής για Παιδιά)

Η μουσική είναι προσιτή σε όλους. Έτσι κλείσαμε την τελευταία φορά και έτσι ξεκινάμε.

Το θέμα αφορά στον μουσικό αυτοσχεδιασμό σε παιδιά με αυτισμό. Τί είναι; Ποιά η επίδρασή του και κατά πόσο μπορεί να βοηθήσει ένα παιδί; Οι απαντήσεις ενδιαφέρουν όλους μας και τα αποτελέσματα αφορούν στα παιδιά μας.

Η μουσική, όπως έχει αποδειχτεί, επηρεάζει θετικά όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως ηλικίας και δεξιότητας. Ιδιαίτερα στα παιδιά με ειδικές ανάγκες προσφέρει ευρύ φάσμα πλεονεκτημάτων, όπως οι θεραπευτικές ιδιότητες, η ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, οι εκπαιδευτικές ιδιότητες κ.α. Ειδικότερα, ο μουσικός αυτοσχεδιασμός δίνει στα παιδιά με αυτισμό την ευκαιρία να επικοινωνήσουν, να μάθουν αλλά και να εκφραστούν ελεύθερα.

Σύμφωνα με την σημασιολογική και ετυμολογική ανάλυση της λέξης, “αυτοσχεδιάζω” σημαίνει «ενεργώ αυθόρμητα σύμφωνα με την ανάγκη ή την έμπνευση της στιγμής, χωρίς να ακολουθώ την τυπική ή την συνήθη διαδικασία» (Μπαμπινιώτης 1998,328). Στον τομέα της μουσικής όμως, ο αυτοσχεδιασμός παίρνει μια άλλη διάσταση, καλλιτεχνική, καθώς αναφέρεται στην τέχνη της αυθόρμητης μουσικής δημιουργίας, σε αντίθεση με την εκτέλεση μιας ήδη υπάρχουσας σύνθεσης (Ruud 1998). Είναι λοιπόν, μια προσπάθεια αυθόρμητης έκφρασης και επικοινωνίας με ένα προ-γλωσσικό μέσο, χωρίς αυτό να σημαίνει τυχαίο παίξιμο.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί, πως οι θετικές επιδράσεις της μουσικής έκφρασης σε παιδιά με ειδικές ανάγκες υποστηρίζονται ευρέως. Πιο συγκεκριμένα σχετικές μελέτες και έρευνες επιβεβαιώνουν, ότι η μουσική μπορεί να λειτουργήσει ως υποστηρικτικό μέσο, το οποίο διευκολύνει την εκμάθηση κοινωνικών, κινητικών, γλωσσικών δεξιοτήτων και γενικότερα την επίτευξη μαθησιακών και κοινωνικών στόχων (Τόμπλερ 2001, Καρτασίδου 2004). Είναι, λοιπόν, φανερό, πως ο μουσικός αυτοσχεδιασμός είναι ένα “εργαλείο”, που προσφέρει στα παιδιά εξάσκηση ανταποκρίσεων, μπορεί να αυξήσει τις επικοινωνιακές συμπεριφορές και βοηθάει τα παιδιά να προσαρμοστούν σε διάφορες αλλαγές και στην ποικιλομορφία.

Ειδικότερα, η χρήση του μουσικού αυτοσχεδιασμού σε παιδιά με αυτισμό χαρακτηρίζεται σημαντική και απαραίτητη. Όχι μόνο για τις θεραπευτικές του ιδιότητες αλλά και για τις εκπαιδευτικές. Αναλυτικότερα, στον κοινωνικο-συναισθηματικό τομέα, ο μουσικός αυτοσχεδιασμός προσφέρει στα παιδιά ένα αίσθημα ασφάλειας και ευχαρίστησης, το οποίο θεωρείται ζωτικής σημασίας, καθώς εξασφαλίζει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για έκφραση και επικοινωνία. Προσφέρει ένα συνδυασμό προβλέψιμων μουσικών μοτίβων και αναπάντεχων αλλαγών. Έτσι, το αναπάντεχο του αυτοσχεδιασμού βοηθάει το αυτιστικό παιδί να ανταπεξέλθει στις αντίστοιχες αλλαγές που μπορεί να συμβούν στην καθημερινότητά του, ενισχύοντας τον αυθορμητισμό του. Με την αυτοσχεδιαστική μουσικοθεραπεία αυξάνεται η συναισθηματική αμοιβαιότητα και παρατηρείται ένα καλύτερο επίπεδο κοινωνικοποίησης, προτερήματα, τα οποία μπορεί να μην υπήρχαν, πριν την ενασχόληση

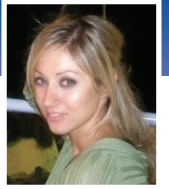

του παιδιού με τον μουσικό αυτοσχεδιασμό αλλά και γενικά με την μουσική.

Όσον αφορά στον επικοινωνιακό τομέα, η βοήθεια που προσφέρεται είναι εντυπωσιακή, καθώς η μουσική μπορεί να αυξήσει τη διάρκεια της βλεμματικής επαφής, να μειώσει τις ηχολαλίες, να βελτιώσει την ομιλούμενη γλώσσα και να γίνει καλύτερη συνειδητοποίηση του συμβολικού παιχνιδιού. Η ανάπτυξη των παραπάνω επικοινωνιακών δεξιοτήτων οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στις διαδικασίες προ-λεκτικής επικοινωνίας, οι οποίες περιλαμβάνουν την κοινωνική ανταλλαγή (turn taking) και τη συγχρονισμένη αλληλεπίδραση (synchronous interaction) που χρησιμοποιούνται συχνά για να εξηγήσουν χαρακτηριστικά-κλειδιά της αλληλεπίδρασης στην αυτοσχεδιαστική μουσικοθεραπεία (Καρτασίδου – Στάμου 2006). Μέσα από τη μουσική το παιδί καλείται να συγκροτήσει τα εισερχόμενα ερεθίσματα και να επιλέξει σε ποιο θα ανταποκριθεί, χαρακτηριστικό με ιδιαίτερη σημασία στα παιδιά με αυτισμό, διότι φαίνεται να είναι η αιτία της αντιφατικότητας που παρουσιάζεται στη συμπεριφορά τους. Η κατανόηση αυτή, λοιπόν, θεωρείται κρίσιμος παράγοντας για την ανάπτυξη της επικοινωνίας, όπου ο πομπός έχει συνείδηση της επίδρασης που θα έχει το μήνυμά του στον αποδέκτη (Aigen 1996. Bunt 1994).

Επιπλέον, με τη χρήση του μουσικού αυτοσχεδιασμού στον κινητικό – ψυχοκινητικό τομέα παρατηρείται ανάπτυξη της σωματογνωσίας και της αμφιπλευρικότητας, η βελτίωση της χωρο – χρονικής αντίληψης και της μιμητικής ικανότητας, αλλά και μερική μείωση ή ολική εξάλειψη των στερεοτύπων. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες μουσικής έκφρασης δημιουργεί έντονες εντυπώσεις και δίνει στο παιδί την ευκαιρία να εξωτερικεύσει τα συναισθήματά του μέσω της μουσικής, του ήχου, της ακοής, του σώματος αλλά και μέσω της σιγής.

Τέλος πρέπει να αναφερθεί, πως για να έχουμε αξιόλογα αποτελέσματα από τη χρήση του μουσικού αυτοσχεδιασμού, πρωταρχικής σημασίας είναι η δημιουργία μιας διαπροσωπικής σχέσης με το παιδί, όπου θα νιώθει ασφάλεια και εμπιστοσύνη. Αυτό είναι το πρώτο βήμα αλληλεπίδρασης και αποτελεί θεμέλιο λίθο για να χτιστούν όλες οι δεξιότητες έκφρασης και επικοινωνίας. Μπορεί αρχικά να παρουσιαστούν δυσκολίες και έλλειψη κοινών στόχων, αλλά ο μουσικός διάλογος αναδεικνύει τη δυνατότητα δημιουργίας μιας σχέσης μέσω της μουσικής. Επικοινωνούμε με λέξεις για να αποδώσουμε και να μεταφέρουμε το νόημά μας, ενώ αυτοσχεδιάζουμε μουσικά για να βρούμε κάποιο νόημα ανάμεσά μας (Ruud 1998). Αφήνουμε στο παιδί χώρο και χρόνο να μας γνωρίσει, να εκφραστεί αλλά παράλληλα σεβόμαστε και την σιωπή-σιγή του και δίνουμε χρόνο σε αυτήν.

Γράφει η Κοινωνική Λειτουργός
κα **Κρίστη Κουρουνιώτη**
k.kourouniotti@frodida.gr

Η επίσημη ονομασία του αυτισμού στα αγγλικά είναι «Autistic Spectrum Disorder», Διαταραχή Αυτιστικού Εύρους, ένας όρος ο οποίος είναι πιο ακριβής, καθώς ο αυτισμός δεν είναι μια μονοδιάστατη αναπτυξιακή διαταραχή. Το διαγνωστικό εγχειρίδιο του Αμερικανικού Συνδέσμου Ψυχιάτρων αναφέρει τα παρακάτω συμπτώματα ως χαρακτηριστικά της διαταραχής:

1. Προβληματικές κοινωνικές δεξιότητες, οι οποίες εκδηλώνονται υπό τη μορφή τουλάχιστον δύο εκ των ακόλουθων συμπτωμάτων:
 - Προβληματική κατανόηση και χρήση μη λεκτικών σημάτων, όπως είναι η παρακολούθηση των ματιών του συνομιλητή, η κατανόηση των συναισθημάτων βάσει των εκφράσεων του προσώπου.
 - Δυσκολία στην ανάπτυξη σχέσεων με συνομηλίκους.
 - Έλλειψη ενδιαφέροντος για κοινωνική συναναστροφή.
 - Έλλειψη ενσυναίσθησης.
2. Προβληματικές ικανότητες επικοινωνίας, οι οποίες εκδηλώνονται υπό τη μορφή τουλάχιστον ενός εκ των ακόλουθων συμπτωμάτων:
 - Καθυστερημένη ανάπτυξη ή έλλειψη ομιλίας, η οποία όμως δεν αντισταθμίζεται από την προσπάθεια του παιδιού να επικοινωνήσει με άλλους τρόπους.
 - Έλλειψη ικανοτήτων να ξεκινήσει ή να διατηρήσει μια συζήτηση.
 - Στερεότυπη και επαναληπτική χρήση γλώσσας.
 - Έλλειψη αυθόρμητου συμβολικού παιχνιδιού.
3. Περιορισμένα, στερεοτυπικά και επαναληπτικά μοτίβα συμπεριφοράς ή και ενδιαφέροντος, τα οποία εκδηλώνονται με τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα συμπτώματα:
 - Παράλογη εμμονή στην επανάληψη μιας συμπεριφοράς είτε για μεγάλα χρονικά διαστήματα είτε για μικρότερα, αλλά με ιδιαίτερη ένταση.
 - Προσκόλληση του ατόμου σε τελετουργικές συμπεριφορές.
 - Ακούσιες επαναληπτικές κινήσεις των άκρων ή του κεφαλιού.
 - Εμμονή σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των αντικειμένων γύρω του (π.χ. χρωματισμούς ή σχήματα).

Τα συμπτώματα του αυτισμού παρουσιάζονται για πρώτη φορά πριν την ηλικία των 3 ετών, αλλά δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις, που οι γονείς αδυνατούν να τα αναγνωρίσουν έγκαιρα και να ζητήσουν την βοήθεια ενός ειδικού. Ακόμη όμως και αν ο αυτισμός αντιμετωπιστεί από πολύ μικρή ηλικία, αυτό δεν σημαίνει πως είναι πάντοτε δυνατή η αντιμετώπισή του. Ο αυτισμός είναι μια διαταραχή, η οποία σε μεγάλο βαθμό βασίζεται σε γενετικούς και περιγεννητικούς παράγοντες, οπότε τα περιθώρια αντιμετώπισης του είναι εξαιρετικά στενά και οι όποιες θεραπευτικές διαδικασίες επικεντρώνονται στην εκμάθηση ικανοτήτων, ώστε το άτομο και το περιβάλλον του να μάθουν να ζουν με την διαταραχή αυτή και τους περιορισμούς που θέτει.

Σε τι οφείλεται η ραγδαία αύξηση των περιστατικών αυτισμού;

Ο αυτισμός αρχικά θεωρήθηκε σπάνια πάθηση. Πριν από 20 χρόνια η συχνότητα εμφάνισής του υπολογιζόταν σε 1 στα 10.000 άτομα. Σήμερα στην Αμερική και Βόρεια Ευρώπη, όπου έχουν γίνει μεγάλες επιδημιολογικές μελέτες, η συχνότητα των διαταραχών αυτιστικού τύπου εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 1 στα 110 με 150 παιδιά. Μάλιστα πρόσφατη

έρευνα που έγινε στις ΗΠΑ ανεβάζει σημαντικά το ποσοστό αυτό, καθώς κάνει λόγο για 1 στα 50 παιδιά που διαγιγνώσκονται στο φάσμα του αυτισμού. Αυτό σημαίνει πως μέσα σε 20 χρόνια παρατηρήθηκε μια τεράστια διαχρονική αύξηση της συχνότητας εμφάνισης της νόσου τάξεως του 2000%. Το γεγονός αυτό καθιστά τον αυτισμό συχνό παιδιατρικό νόσημα και τους ειδικούς να κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου και να λαμβάνουν προληπτικά μέτρα.

Στην Ελλάδα που πραγματοποιούνται 100.000 γεννήσεις ετησίως, διαγιγνώσκονται με αυτισμό 700 με 1000 παιδιά κάθε χρόνο. Είναι σαφές πως οι αυτιστικές διαταραχές δεν είναι σπάνιες, αντίθετα είναι πιο συχνές από πολλά άλλα παιδιατρικά νοσήματα - όπως ο Σακχαρώδης Διαβήτης ή το Σύνδρομο Down- γεγονός που καθιστά τον αυτισμό πιεστικό πρόβλημα Δημόσιας Υγείας. Τα τελευταία χρόνια λόγω της ιδιαίτερα αυξημένης συχνότητας του προβλήματος, η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής συνιστά προληπτικό έλεγχο για την ανίχνευση διαταραχών αυτιστικού τύπου σε όλα τα φυσιολογικά παιδιά στην ηλικία των 18-36 μηνών. Ο αυτισμός επηρεάζει τα παιδιά ανεξάρτητα από το κοινωνικό επίπεδο και την εθνική και φυλετική προέλευσή τους. Τα αγόρια επηρεάζονται συχνότερα από τα κορίτσια: η συχνότητα στα αγόρια είναι 3 έως 4 φορές μεγαλύτερη από ότι στα κορίτσια. Εάν σε μια οικογένεια υπάρχει ένα παιδί με αυτισμό, η πιθανότητα για την οικογένεια αυτή να έχει ένα ακόμη παιδί με αυτισμό είναι της τάξεως του 5% έως 10%. Αντίθετα σε μια οικογένεια που δεν υπάρχει περιστατικό αυτισμού, η πιθανότητα να προσβληθεί ένα παιδί με αυτισμό είναι της τάξης του 0,1% έως 0,2%. Τρεις ανεξάρτητες επιστημονικές ομάδες ανακοίνωσαν νέα ευρήματα για το γενετικό υπόβαθρο του αυτισμού κι εντόπισαν αρκετές μεταλλάξεις γονιδίων, που αυξάνουν σημαντικά τις πιθανότητες ενός παιδιού να εμφανίσει αυτισμό. Επίσης ανακάλυψαν ότι ο κίνδυνος αυτισμού αυξάνει για το παιδί, αν η ηλικία των γονέων και ιδίως του πατέρα, είναι άνω των 35 ετών. Οι πατέρες έχουν τετραπλάσια πιθανότητα σε σχέση με τις μητέρες να «περάσουν» στα παιδιά τους ένα τέτοιο γονίδιο, που αυξάνει τον κίνδυνο εμφάνισης του αυτισμού από πέντε έως είκοσι φορές.

Οι νέες έρευνες που παρουσιάστηκαν στο περιοδικό «Nature» δείχνουν, ότι υπάρχουν εκατοντάδες - αν όχι χιλιάδες - παραλλαγές και μεταλλάξεις γονιδίων, που μπορούν να διαταράξουν την αναπτυξιακή λειτουργία του εγκεφάλου και να προκαλέσουν αυτισμό. Σύμφωνα με μια εκτίμηση όμως, αυτά τα γενετικά αίτια μπορεί να εξηγούν έως και το 15%-20% των περιστατικών αυτισμού.

Και οι τρεις νέες έρευνες ακολούθησαν παρόμοια μεθοδολογία, αναλύοντας γενετικό υλικό από δείγματα αίματος, που ελήφθησαν από οικογένειες, στις οποίες γονείς χωρίς σημάδια αυτισμού γέννησαν αυτιστικά παιδιά. Έτσι οι ερευνητές κατάφεραν να εντοπίσουν τις νέες μεταλλάξεις που δεν κληρονομούνται, αλλά έλαβαν χώρα για πρώτη φορά στα γονίδια των γονιών και προκάλεσαν τη διαταραχή στα παιδιά τους. Επικεφαλής των τριών μελετών ήταν αντίστοιχα ο καθηγητής γενετικής και παιδοψυχιατρικής Μάθιου Σλέιτ του Πανεπιστημίου Γιέηλ, ο καθηγητής γενετικής Έβαν Άισλερ του Πανεπιστημίου της Ουάσιγκτον (Σηάτλ) και ο Μάρκ Ντάλι του Ινστιτούτο Broad του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ και του MIT.

Οι τρεις μελέτες συνέκλιναν στη διαπίστωση, ότι, όσο μεγαλύτερη είναι η ηλικία των γονιών, τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος να υπάρξουν νέες μεταλλάξεις και να γεννηθεί αυτιστικό παιδί. Οι νέες ανακαλύψεις πάντως δεν έχουν να προσφέρουν κάτι άμεσο στην θεραπεία του αυτισμού, που έχει αποδειχθεί πολύ δύσκολη και πολύπλοκη υπόθεση.

Η αύξηση της συχνότητας εμφάνισης διαταραχών αυτισμού αποδίδεται όμως και σε άλλους παράγοντες, όπως:

- Στη θέσπιση και ευρεία χρήση των διαγνωστικών κριτηρίων. Εφόσον υπάρχουν θεσπισμένα κριτήρια, μπορούν πλέον οι ειδικοί να

αναγνωρίζουν πιο εύκολα τα αυτιστικά περιστατικά.

- Η διερεύνηση των διαγνωστικών κριτηρίων που έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση πολλών ηπιότερων ή άτυπων αυτιστικών περιστατικών, που παλαιότερα δεν ήταν δυνατόν να διαγνωσθούν.
- Η ευαισθητοποίηση των γονέων, ειδικών και πολιτείας στον αυτισμό, που έχει ως αποτέλεσμα τα τελευταία χρόνια να δοθούν πολλές παροχές από την πολιτεία στα αυτιστικά άτομα και τις οικογένειές τους.
- Περιβαλλοντικοί παράγοντες, όπως τοξίνες, εντομοκτόνα, ρύπανση, αυξημένη επιβίωση πρόωρων νεογνών και τροφικές αλλεργίες, που κατά καιρούς έχουν ενοχοποιηθεί για την αύξηση των αυτιστικών περιστατικών, δεν έχουν επιβεβαιωθεί από καμιά τεκμηριωμένη μελέτη.

Πρόσφατα είχε γίνει μεγάλος θόρυβος σχετικά με το εμβόλιο MMR, δηλαδή το εμβόλιο εναντίον της Ιλαράς, της Ερυθράς και των μαγουλάδων. Συγκεκριμένα υπήρξε η υποψία ότι το εμβόλιο προκαλούσε τον αυτισμό στα παιδιά. Σήμερα όμως ένας αριθμός ερευνών απέδειξαν ότι δεν υπάρχει συσχετισμός μεταξύ των δυο.

Τελικά θεραπεύεται ο αυτισμός;

Είναι γνωστό ότι δεν υπάρχει φάρμακο που θεραπεύει τον αυτισμό. Οι αυτιστικές διαταραχές παραμένουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής. Η αντιμετώπισή τους είναι κατά κύριο λόγο εκπαιδευτική και λιγότερο φαρμα-

κευτική. Παράλληλα η υποβολή των αυτιστικών παιδιών σε ειδικές εξαντλητικές δίαιτες δεν φαίνεται να βελτιώνει ή να επηρεάζει θετικά την έκβασή τους, γι αυτό καλό είναι να αποφεύγονται. Η πλέον αποτελεσματική αντιμετώπιση παραμένει η εκπαιδευτική παρέμβαση που πρέπει:

- Να αρχίζει όσο το δυνατόν νωρίτερα (ακόμα και πριν την οριστικοποίηση της διάγνωσης).
- Να είναι εντατική (από 25 ώρες / εβδομάδα ή 2 ώρες / ημέρα).
- Να γίνεται από θεραπευτές με εμπειρία και ειδικευση στο πρόβλημα.
- Να χρησιμοποιεί ειδικά δομημένα προγράμματα με συγκεκριμένους στόχους.
- Να γίνεται με ενεργή συμμετοχή των γονέων.

Έχει αποδειχθεί από πολλές μελέτες ότι η έγκαιρη και εντατική θεραπευτική παρέμβαση οδηγεί σε πλήρη αποκατάσταση σε ποσοστό 30%-40% των παιδιών με αυτιστικού τύπου διαταραχές.

Πηγές:

- «ψυχολογείν» (Αυτισμός: τι είναι, που οφείλεται, πως αντιμετωπίζεται. Αγοραστός Δημήτρης)
- www.medlook.net (Αυτισμός: σε τι οφείλεται η δραματική αύξηση περιστατικών.)
- www.healthyliving.gr (Φως στις γενετικές αιτίες του αυτισμού.)
- www.autismgreece.gr, www.ltommy.gr (Αυτισμός: θεραπεύεται;)
- health.in.gr (Τρεις γονιδιακές μελέτες ξετυλίζουν το κουβάρι του αυτισμού.)

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Η «Φροντίδα» στο «ZEUS OPEN 2016»

Στο Ευρωπαϊκό Κύπελλο Χορού 2016 «Zeus Open 2016», που διεξήχθη στο Ολυμπιακό συγκρότημα του Παλαιού Φαλήρου (TAE KWON DO), με την συμμετοχή αθλητών χορού από 15 κράτη, η «Φροντίδα» από την 1η έως και τις 3 Ιουλίου ενημέρωσε τους λάτρεις του χορού της παγκόσμιας σκηνης για το κοινωνικό έργο που προσφέρει ως Πανελλήνιος Σύλλογος τα τελευταία 8 χρόνια. Σκοπός μας; Να ευαισθητοποιήσουμε λίγο περισσότερο για την ποιότητα ζωής που υπερασπιζόμαστε! Η «Φροντίδα» έδωσε το παρόν!

«ΧΟΡΕΥΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗ»

Ευχαριστούμε θερμά τους:

- Χορευτικό Λαογραφικό Όμιλο «Στησίχορο»
- Λαογραφικό Χορευτικό Όμιλο «Χοροπαϊδεία»
- Χορευτικό Όμιλο Ποντίων «Σέρρα»
- Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ασπροπύργου
- Σύλλογο «Ο Πολίχιντος» Λέσβου
- Κηποθέατρο «Δώρα Στράτου»

που έδωσαν την παράσταση «ΧΟΡΕΥΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΖΩΗ», μαζί με το κέφι, την αγάπη τους και την κατάθεση της ψυχής τους, ενισχύοντας αφιλοκερδώς την «Φροντίδα»! Μας υπενθύμισαν και μας δήλωσαν με τα πιο δυνατά εκφραστικά μέσα που διαθέτει ο άνθρωπος από απαρχής κόσμου, την μουσική και τον χορό, ότι η αλληλεγγύη, η ανθρωπιά, το φιλότιμο και η αξιοπρέπεια είναι ένας ζωντανός κρίκος, προστατευτικός, των ανθρώπων για ανθρώπους!!!

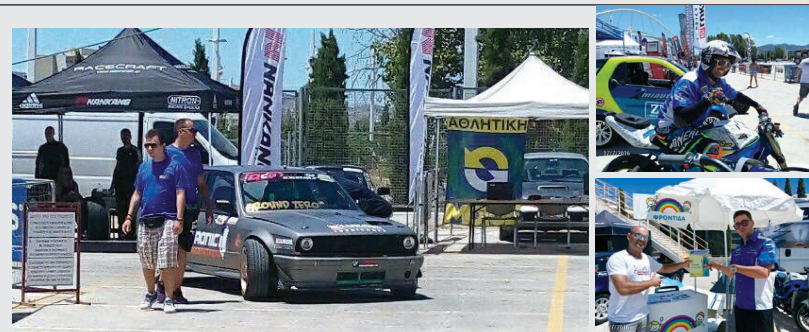
MOTOR FESTIVAL OAKA, Ιούλιος 2016

Στις 16 και 17 Ιουλίου στο OAKA δημιουργήθηκε ένας πολύ όμορφος χώρος, όπου οι επισκέπτες είδαν και θαύμασαν τα καλύτερα και δυνατότερα αγωνιστικά μοντέλα αυτοκινήτων και μοτοσικλετών και τις ομάδες τους. Οι αγώνες; Dragster - Drift - rally - αναβάσεις - motocross και street. Η «Φροντίδα», πιστεύοντας ότι η σωστή ενημέρωση δεν έχει περιορισμούς, έδωσε και εκεί το παρόν, ενημερώνοντας τους θαυμαστές των 2 ή 4 τροχών!

Τα γκολ των «ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΩΝ»!

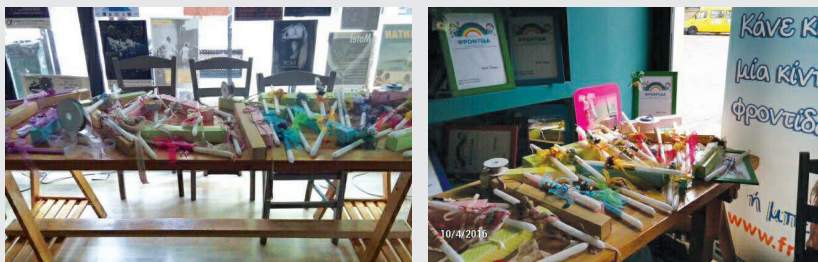

Η «Φροντίδα» φιλοξενήθηκε στο 1ο Θερινό Τουρνουά Ποδοσφαίρου Παλαιμάχων στο Γήπεδο ΣΤ. ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΣ, Αγ. Ι. Ρέντη, που διοργανώθηκε από την ACROPOLIS F.C. KIFISSOS. Μέσα από τις συμμετοχές των ομάδων: ΙΩΝΙΚΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ, ΑΙΑΣ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ, ΣΤΑ.ΣΥ., ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΤΕΓΩΝ δόθηκε ένα ισχυρό κοινωνικό μήνυμα ευαισθητοποίησης του φιλαθλου κοινού, υπέρ των συνανθρώπων μας με ειδικές ικανότητες, που η «Φροντίδα» φροντίζει! Άλλος ένας ποδοσφαιρικός αγώνας κορυφής, με όλα τα γκολ αφιερωμένα υπέρ της αξιοπρέπειας και της ισοτιμίας και ενάντια στην προκατάληψη και την περιθωριοποίηση! Τα τρόφιμα που συγκεντρώθηκαν διατέθηκαν στην «Φροντίδα». Πάντα παρών και σύμμαχος της «Φροντίδας» ο κύριος **Μαρίνος Παπαντωνόπουλος**, Πρόεδρος της ACROPOLIS F.C. KIFISSOS, που με ξεκάθαρη την αυθεντική του διάθεση προσφοράς, αγάπης και αμερίστης συμπαράστασης διδάσκει ακεραιότητα και δύναμη ψυχής!

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Το Συνεργατικό Καφενείο «Κρίκος» και η «Φροντίδα»!

Το Συνεργατικό Καφενείο «Κρίκος» στήριξε την «Φροντίδα», διοργανώνοντας bazaar και ενισχύοντας έτσι το Κοινωνικό Παντοπωλείο και τα παιδιά που φροντίζουμε!

Μας απέδειξε ότι στα πλαίσια της αλληλέγγυας και συνεργατικής οικονομίας συμβολίζει τον «συνδετικό κρίκο» των ανθρώπινων δεσμών, για μια πιο δίκαιη Κοινωνία χωρίς ανισότητες και διαφορές.

Ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ από όλους εμάς!!!

Γιορτάσαμε στο «Φεστιβάλ Εθελοντισμού 2016»!

Στο 1ο «Φεστιβάλ Εθελοντισμού 2016 – Voluntary Action» γιορτάσαμε μαζί με τους Εθελοντές μας, για τους Εθελοντές μας! Η «Φροντίδα» έδωσε το παρόν, για να τονίσει το σπουδαίο έργο των ανθρώπων που καταθέτουν τον ελεύθερο χρόνο τους, τις προσπάθειές τους και το περίσσευμα της ψυχής τους και να τους ευχαριστήσει. Το Σαββατοκύριακο 16 και 17 Ιουλίου στην Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, συναντηθήκαμε σε μια κοινή γιορτή συνεργασίας, προσφοράς και ευγνωμοσύνης. Στην Ελλάδα της κρίσης η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση των πολιτών επιτυγχάνεται με ανοιχτή την καρδιά και το μυαλό! Αγαπημένα μας στιγμιότυπα, τα λόγια και τα χαμόγελα του πρωταθλητή μας αντισφαίρισης, Γιώργου Μουχθή!!!

Α.Ο. Κάλλιστος – ΟΑΚΑ: στηρίζει την «Φροντίδα»

Η «Φροντίδα» οφείλει ένα τεράστιο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ στον Αθλητικό Όμιλο Κάλλιστο - ΟΑΚΑ και ειδικά στον προπονητή του Σταμάτη Λένη! Ο Σταμάτης εκτός από την ξεχωριστή προπονητική του ικανότητα, την αγάπη του για τον αυθεντικό αθλητισμό - με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε αληθινές αξίες - την εμμονή του για το υγιές αποτέλεσμα και τις πρωτοποριακές και αποτελεσματικές μεθόδους εκγύμνασης που εφαρμόζει, διακρίνεται και για το ξεχωριστό του ήθος και την κρυστάλλινη διάθεση προσφοράς του! Στηρίζει την «Φροντίδα» και τους αθλητές που αυτή φροντίζει, δέχεται τα μέλη του Συλλόγου μας και τα αγκαλιάζει με αληθινό ενδιαφέρον, εστιάζοντας στην πρόδοό τους σε όλους τους τομείς. Ο επίσημος προπονητής της «Φροντίδας» στηρίζει ολόψυχα, όπως και όποτε του ζητηθεί!

Σταμάτη, νιώθουμε περηφάνεια και τιμή! Σε ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!!!

Η «Φροντίδα» τρέχει στην πίστα Donington της Μ. Βρετανίας!

Το Σαββατοκύριακο 4 - 5 Ιουνίου η «Φροντίδα» βρέθηκε στη διάσημη πίστα του Donington της Μ. Βρετανίας συμμετέχοντας στη προσπάθεια ενός από τους πιο ελπιδοφόρους Έλληνες οδηγούς αγώνων αυτοκινήτου, του νεαρού Θωμά Κρασώνη. Ο 15χρονος οδηγός λαμβάνει μέρος στο Βρετανικό πρωτάθλημα JSCC - BARC, το μοναδικό θεσμό στην Ευρώπη για οδηγούς ηλικίας 14-17. Είναι ιδιαίτερη η χαρά μας να συμμετέχει η «Φροντίδα» στη προσπάθεια του μικρού Θωμά και ανανεώνουμε το ραντεβού μας μαζί του στις τις 10-11 Σεπτεμβρίου στη πίστα του Knockhill! ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ Θωμά και ΚΑΛΟΥΣ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥΣ από όλους εμάς!!!

Κάνε και συ μια κίνηση Φροντίδας στο
90 11 405 459

ή μπες στο
www.frodida.gr

Χρέωση € 2,46 ανά κλήση (από σταθερό τηλέφωνο) ή Χρέωση € 3,10 ανά κλήση (από κινητό τηλέφωνο). Στις τιμές συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Με την ευγενική χορηγία της Mediatel. Γραμμή παραπόνων: 214 214 8020

ΓΕΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Οι καθημερινές ανάγκες μιας οικογένειας που στηρίζει ο σύλλογος μας σε είδη είναι πολλές αλλά αφορούν κυρίως την ανάγκη τους για ένδυση, διατροφή, βιβλία, ορθοπεδικά είδη, αμαξίδια κ.α. Είναι πολύ χρήσιμο για εμάς, να μας κάνετε δωρεές σε είδη όπως: καινούρια παπούτσια, είδη παιδικού ρουχισμού, κάθε είδος τροφίμων που δεν χρειάζεται άμεσα ψυγείο (λάδι, γάλα εβαπορέ, ρύζι, παιδικές τροφές κλπ), είδη καθαριότητας σπιτιού (σκόνη πλυντηρίου, χαρτί υγείας κλπ), εκπαιδευτικά βοηθήματα, γραφική ύλη, καινούρια σεντόνια, πετσέτες κλπ και γενικώς είδη εξοπλισμού σπιτιού, καινούριες ή ελάχιστα μεταχειρισμένες ηλεκτρικές συσκευές (ψυγεία, κουζίνες κλπ).

Εάν θέλετε να μας ενισχύσετε για να μπορέσουμε να κάνουμε το όνειρό μας πραγματικότητα. Ελάτε λοιπόν, σας περιμένουμε. Και αν ενωθούμε όλοι μαζί, θα τα καταφέρουμε. Τρόποι οικονομικής ενίσχυσης: α) Ταχυδρομική επιταγή προς όφελος του Συλλόγου. Διεύθυνση αποστολής: Τ.Κ. 18233 - Άγιος Ιωάννης Ρέντης β) Χρηματική δωρεά με απευθείας επίσκεψη του δωρητή στα γραφεία του Συλλόγου. Σύλλογος Φροντίδα - Ί, Δραγούμη 5, Τ.Κ. 18233 - Άγιος Ιωάννης Ρέντης γ) Κατάθεση στους λογαριασμούς του Συλλόγου **Εθνική Τράπεζα IBAN: GR201101930000019329602064**
EUROBANK IBAN: GR9102600130000830200949346

Για τις δωρεές σας παρακαλούμε να μας ενημερώνετε στο τηλέφωνο: 210-4908631, προκειμένου να αποστείλεται απόδειξη και ευχαριστήρια επιστολή.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑ: 1. Δραγούμη 5, Άγιος Ιωάννης Ρέντης, τ.κ. 182 33, τηλ.: 210 4908631, fax: 211 7205287, e-mail: info@frodida.gr, site: www.frodida.gr